Verslag

Groningen - 20 december 2019

van het OV-CP Groningen op 16 december 2019 in het Provinciehuis Groningen

Aanwezig namens reizigers(-organisaties):

ANWB	dhr. Eric Neef
Fietsersbond	dhr. Leo Heijne
Individuele reizigers	dhr. Edzard Dijkman
OOG-Vereniging	dhrn. Hubert de Vos en Hans Froon
Vereniging ROVER	mvr. Rianne ten Veen
Secretaris	dhr. Frank Aakster
Vice-voorzitter	dhr. Hans van der Veen
Voorzitter	dhr. Sjak Rijploeg en Vive

Aanwezig namens instanties:

Arriva-Trein(AT)	mvr. Yvonne Dubben
Gemeente Groningen(GG)	dhr. Menno Oedekerk
OV-Bureau GD(OVB)	dhrn. Wilko Mol en Jorn van der Scheer
Provincie Groningen(PG)	dhr. Herman Sinnema

Afwezig / afgemeld:

Groninger Studentenbond	dhr. Jan-Willem Leeuwma
Individuele reizigers	dhr. Nigel Onwuachu
Qbuzz(QB)	dhrn. Michel van der Mark, Wouter Mantel, Walter Bakker en Marcel Fledderus
Vereniging Groninger Dorpen	mvr. Inge Dekker
Vereniging Rover	dhr. Menno Visser
Zorgbelang Groningen e.a.	mvr. Arnolda Messchendorp

---

1. Opening door dhr. van der Veen. Afmeldingen zijn ontvangen van de leden Dekker en Visser, en van Qbuzz ivm de startdag van de concessie. Mvr. Dubben vervangt dhr. Rienks. Begonnen wordt met een voorstelrondje.

2. Mededelingen:
   - Dhr. Rijploeg deelt mee dat in overleg met CP-Drenthe uit enkele goede kandidaten, mevr. Frederike Brouwer is gekozen voor de functie van secretaris. Vanaf medio februari zal zij door de huidige secretaris worden ingewerkt. Werkgever is formeel het OVB, maar opdrachtgevers zijn beide CP's, elk voor gemiddeld 1 dag per week.

3. Actualiteiten OV-bureau, toegelicht door dhr. Mol:
   - Belangrijkst op dit moment is de *start van de GD-concessie*. Gisteren, een zondagsdienst met plm 40% van de businzet als 'generale repetitie' en vandaag met 100% inzet de vuurproef. Het OVB volgt de ontwikkelingen: Businzet en dienstregeling gaan grotendeels goed en chauffeurs zijn blij met de elektrische bussen. De nieuwe materieeltypen zijn een potentiëel risico icm ICT-systemen en data, informatie van de 'slimme bus' en de communicatie tussen bus en chauffeur:

b.v. wordt de bus goed bediend en op tijd geladen. Het is niet fout gegaan, 't lijkt positief. Een paar puntjes zijn er: b.v. in ca vijf Setra's kon het computersysteem('EOD') niet goed geladen worden terwijl de Ebusco's in Emmen niet opgeladen waren omdat zaterdagnacht wel de stekker in het stopcontact was gedaan, maar een schakelaar niet 'aan' was gezet… Verder stonden niet alle bussen in de goede stalling en reden niet alle typen bussen op de lijn waarvoor ze bedoeld waren, of pakte niet elke chauffeur de juiste bus en omdat de chipkaart-apparatuur op bepaalde bussen niet overal werkte werden opbrengsten gemist. Al met al is er echter reden voor trots op medewerkers van Qbuzz en ook het OVB-team en verloopt de concessiewissel beter dan in 2009 toen van vervoerder werd gewisseld.
Dhr. Rijploeg trof helaas nog een dieselbus in Lewenborg, maar op het Hoofdstation ervoer hij de andere, rustige sfeer. Mvr. ten Veen was gealarmeerd door de heftige drietonige stopsignalering in haar bus, maar haar reiservaring van Veendam naar Delfzijl was positief.
Dhr. Mol verwacht dat de routine in de loop van de week wel gaat komen.
Dhr. Froon vraagt naar de reactie van de media. RTV-Noord volgde enthousiaste bus-spotters en interviewde dhr. Van der Mark bij een bus aan de laadpaal. De klantenservice krijgt vooral vragen over gewijzigde dienstregelingen en routes.

- *OV-pendel AZC Ter Apel*: Deze wordt voor risico OVB voortgezet tot 15 januari, rekening wordt bij V&J gelegd. Er moeten nog afspraken worden gemaakt over het vervolg. Doel van het ministerie is een bijdrage aan COA-gemeenten te geven, indien deze daaraan willen meewerken. Alternatief is financiering via het Provinciefonds.
- *Koninklijk bezoek OVB* 3 december: Omdat het een informeel werkbezoek van de Koning betrof, moest tot kort tevoren geheimhouding worden betracht, ook naar veel OVB-medewerkers en de CP-voorzitters Dirks, Gerbers en Rijploeg, welke laatsten zich hadden moeten voorbereiden op een gesprek met de 'Staatssecretaris'. In overleg met de ROCOVs Fryslân en Overijssel was daartoe een actueel "Advies Spoorzaken Noord-Oost-Nederland" opgesteld dat zou worden overhandigd, met een pleidooi voor een coherent spoornetwerk met Lelylijn, Nedersaksenlijn e.a.
In plaats daarvan ging het gesprek met de Koning over de prettige samenwerking tussen Provincies, OVB, QBuzz, PV en CP's. Aanleiding was de wens van de Koning op de hoogte te geraken van de unieke samenwerking tussen overheden in het Noorden in OVB en PV en de duurzame mobiliteitsontwikkelingen in het Noorden, waarbij het OVB een trekkersrol vervult. Het bezoek en het busritje door Assen verliepen in een prettig informele sfeer, waarin ook Vive, geleidehond van dhr. Rijploeg, een aandeel had. De pers knipte uit het positief ingestoken interview met mvr. Gerbers helaas alleen de CP-kritiek op de Hubtaxi…
- Dhr. Aakster attendeert op het complimenteuze *NOS-journaal* van 14 dagen terug, waarbij in een item over een somber Klimaatrapport van de Verenigde Naties het OVB min of meer 'ten voorbeeld werd gesteld aan de wereld', vanwege de 90% CO2-reductie in het OV…

4. Spoorzaken: Dhr. Sinnema deelt het memo actualiteiten spoor uit aan de leden, met excuus voor het uitstel van toezending en geeft daarom een mondelinge toelichting:
   - De hoofdzaken voor de *treindienst naar Stadskanaal* zijn uitgezocht. De provincie heeft een zgn. 'realisatiebesluit' genomen obv een stoptreindienst, maar er is voorkeur voor een sneltreinvariant, met slechts 34 minuten reistijd Groningen – Europapark - Veendam – Stadskanaal, waarbij dus ook Veendam een sneltrein er bij krijgt en kansen ontstaan voor snellere busverbindingen met achterliggende plaatsen. ProRail onderzoekt of voor de sneltrein extra inframaatregelen nodig zijn, maar tot Zuidbroek kan worden geprofiteerd van de al dit jaar te realiseren verbeteringen ten behoeve van de sneltrein naar Winschoten. Komend jaar moet Provinciale Staten een besluit kunnen nemen obv een integraal kosten–baten–overzicht van alle maatregelen voor de Wunderline en de Stadskanaallijn.
   - *Extra Sneltrein Groningen-Leeuwarden*(ESGL): De Paterswoldsewegtunnel is geopend, maar tot medio 2020 zijn nog diverse buitendienststellingen(BDS) nodig om de verdubbeling tot Leeuwarden aan te sluiten op het bestaande spoor en in gebruik te kunnen nemen. Ook worden de Helperzoomtunnel, het 4e spoor en perron bij Europapark en opstelterrein De Vork bij Haren medio 2020 in gebruik genomen. Het betekent een jaar met veel hinder voor de reizigers.
     <u>Projectleider Paul Nijland van de PG is bereid een presentatie over de Spoorzone en het Hoofdstation te geven in het CP van 11 februari</u>.
   - In mei 2020 is er een 4-weken durende *BDS Groningen / Assen / Hoogezand*.
     De voorzitter vraagt Arriva om extra / beter te letten op de vindbaarheid van haltes en vertrektijden van de treinvervangende bussen bij de regionale stations. Martenshoek en Winschoten gaven eerder klachten.
     <u>Dhr. Sinnema zal meer info hierover vragen aan dhr.Rienks</u>.
   - *Update Lelylijn*(LLL): De resultaten van onderzoek moeten voor de verkiezingen volgend jaar naar de 2e Kamer, samen met besluitvorming over het OV Toekomstbeeld. De LLL heeft hierin een aparte status, 100 projecten worden langs de meetlat gelegd in 3 groepen: 1. 'projecten voor reistijdverkorting', 2 'nader onderzoek' en 3 'afgevallen', voor de planperiode 2030-40. De LLL lijkt goed inpasbaar in de IC-dienstregeling Randstad-Almere, door de in Almere eindigende IC 2x per uur te verlengen via Lelystad naar het Noorden. De Kamer oefent hierop druk uit. De 'puzzel' voor de versnelling van de huidige lijn via Zwolle wordt ook gelegd. Dhr. van der Veen merkt op dat de inzet van de Intercity Nieuwe Generatie (ICNG) boven Zwolle geen reistijdvoordeel biedt. De genoemde 4' reistijdwinst betekent dat de IC van de Hanzelijn dan eerder aankomt dan de IC van de Veluwelijn. De 4' gaat verloren in stilstand. De snelste verbinding naar Den Haag loopt dan -weer- via Utrecht en de snelste verbinding naar Rotterdam met de ICNG via Hanzelijn, Schiphol en HSL-zuid.
   - NS experts kijken ook of *andere maatregelen snelheidswinst* opleveren, zoals het aanpassen van de Hollandse brug of het invoeren van 3000volt-spanning op de bovenleiding. Dhr. Rijploeg informeert of het Hoofdstation ruimte heeft of krijgt voor het aanlanden van de LLL uit westelijke richting. Het station is nu ruim gepland, maar daar zal naar worden gekeken. Of de Zuidhorn-pendel nodig is in de toekomst wordt door Arriva onderzocht, afhankelijk van de capaciteit die Arriva kan bieden op de

relatie Groningen-Leeuwarden. Aanleg van een extra perronspoor in Zuidhorn hangt daarvan af. Dhr. Sinnema voorspelt wel dat het Hoofdstation druk gaat worden.

- Dhr. van der Veen benadrukt dat '*draagvlak verkrijgen' voor de LLL* in Drenthe en Friesland cruciaal wordt (om een debacle als met de Zuiderzeelijn te vermijden). De ROCOVs en CP's stellen daarom voor om in het onderzoek LLL ook de reistijd naar Assen en Leeuwarden mee te nemen, als b.v. treinen via Groningen in Assen eindigen, en in Heerenveen splitsen naar Leeuwarden / Groningen of daar om en om naar toe gaan. Laten we ook niet serieus over Hyperloop of magneetzweefbaan praten, want dat zijn 'stand-alone' technieken die niet in ons spoornetwerk passen.
- Dhr. Sinnema licht toe dat de PG toch graag het *Hyperloop-testcentrum* binnenhaalt vanuit economische overwegingen, maar dat dit project geen bedreiging vormt voor de realisering van de LLL.
- Het CP licht het *dienstregelingadvies aan Arriva* toe, mbt de 'speelruimte' die de sneltrein onderweg heeft en de mogelijkheid biedt voor een 2e stopplaats. CP-Groningen en Rocov-Friesland voelen weinig voor een 'sneltrein' met 2 stops, en willen geen precedent, met een tijdelijke bediening die later niet meer opgeheven kan worden. Geadviseerd wordt alle kaarten te zetten op verdere dubbelsporigheid, waardoor verdere passagiersgroei kan worden opgevangen, en de reistijd onder de 30' kan worden gebracht. Mvr. Dubben wijst op de uiteenlopende meningen hierover, en 'stilstaan is ook niet handig…' Station Suikerunie wordt niet als korte-termijn alternatief voor Zuidhorn gezien voor de busaansluiting naar Zernike, hoewel de doorstroming op de N355 en de buurtstraten in Zuidhorn de Qlink parten spelen.

5. GD-Dienstregeling 2020, toegelicht door dhr. van der Scheer:
   - *De startdag van de concessie* was spannend. De 'last-minute' ingelegde lijn 77 Gieten-De Hilte-Bareveld trok een aantal reizigers.
     Het is bedoeld als een tijdelijke oplossing totdat onderzocht is of er haltes kunnen worden gemaakt voor Qliner 310 bij De Hilte.
     Lijn 160 reed voor het eerst naar de Eemshaven, maar had wat vertraging. Er werd wel gebruik van gemaakt..
   - *Servicepunt Veendam*: Na waarschuwingen en vragen van reizigers en personeel aan de gemeente Veendam is het Servicepunt vrijdag gesloten zonder duidelijkheid over de toekomst. Wel duidelijk waren de vernielingen zondag, waardoor saldo-opladen nu onmogelijk is. De sociale veiligheid in de Jonkerloods is erg slecht door de aanwezigheid van hangjongeren. Het CP acht voor de gemeente een belangrijke rol weggelegd in het beheer en de ontwikkeling van deze Hub Veendam, ook in verband met de doortrekking van de treindienst naar Stadskanaal. Dhr. Dijkman volgt alles op de voet en heeft ook zelf bij de gemeente Veendam gehoor gezocht maar niet gevonden. Het probleem met de hangjongeren bestaat al lang, maar personeel van het Servicepunt hield het in toom. Nu is er geen enkel toezicht meer, en de aanwezige camera's blijken beelden niet op te slaan. Politie rijdt er incidenteel langs. Al met al onvoldoende voor een aantrekkelijk reisklimaat. Inmiddels is de Arriva kaartautomaat vernield en zijn ramen ingeslagen. Het beheer van Hubs is een taak voor de wegbeheerder, in dit geval dus de gemeente. Op voorstel van dhr. Rijploeg besluit 't CP een brief te sturen aan de gemeente Veendam met het verzoek

de veiligheid en service op het station op korte te termijn te herstellen en voor de doortrekking van de trein naar Stadskanaal in 2024 de stationsomgeving ingrijpend te verbeteren.

6. GD-dienstregeling 2021: Dhr. van der Scheer licht de plannen toe:
   - *De 'hoofdlijnen' OVB* zijn beknopter gemaakt, maar wijken inhoudelijk niet af van die in 2019. Accenten zijn het benutten van 'data' voor gerichter 'doorontwikkelen' en rijtijdoptimalisering. De vele spoor-ontwikkelingen richting 2025 en ruimtelijke ordeningszaken in de stad Groningen zijn aanleiding om bij het bepalen van de dienstregeling 2021 eerst vooruit te kijken naar de OV-mogelijkheden in 2025. Vooral de sneltreinen richting Leeuwarden, Winschoten en Stadskanaal veranderen de reistijden ingrijpend, en bieden ook kansen voor aangepaste busroutes en dienstregelingen. In '23 of '24 is het busstation HS-zuidzijde gereed en daarbij moet ook nog een aansluiting vanaf de A28-Emmaviaduct worden gemaakt. Daarbij komen ook de routes in Groningen-zuid onder het vergrootglas. 2025 moet de stip op de horizon worden, waar we in 2021 stappen naar toe gaan zetten. En ook na 2025 moeten er meer aanpassingen aan de infra worden gerealiseerd, waartoe de voorbereidingen tijdig moeten starten. Gedacht wordt aan het ontwikkelen van tangenten, station Suikerunie, de bus van de Grote Markt, de route naar Zernike etc. Dhr. van der Veen zegt dat het CP herhaaldelijk pleit voor tangenten. Deze kunnen het HS ontlasten en snellere verbindingen bieden. Dhr. van der Scheer bevestigt dit, en wijst op de gerealiseerde uitbreiding van lijn 18 tussen Zernike en Hoogkerk: nu iedere 10' 's-ochtends en 's-middags gespreider terug. Ook vanuit Assen, Stadskanaal en Drachten rijden tangentlijnen rechtstreeks naar Zernike. Tangenten doorontwikkelen via Kardinge is een wens, maar het budget is een beperking.
   - Dhr. Dijkman vraagt of de vernieuwde *lijn 74 nu de status heeft van een 'basislijn*' naast de Qliner 310? <u>In de wg DR op 28 januari wordt hierop teruggekomen.</u>
   - *Strekken buslijn in Eelde*: Dhrn. De Vos en Froon zijn ongerust over het mogelijk strekken van lijn 9 in Eelde-zuidwest en verwijzen naar een informatieavond voor buurtbewoners. Dhr. de Vos wijst op de reistijd die sterk toeneemt indien de loopafstand naar haltes veel groter wordt.
     Dhr. Mol onderbouwt het nut van 'strekken', hetgeen soms nodig en gewenst is voor een grote groep doorgaande reizigers, maar waarbij de ontsluiting van haltes die dan worden overgeslagen uiteraard een belangrijk aandachtspunt is. Beide aspecten staan soms op gespannen voet met elkaar. Hij legt dhr. Froon uit dat de reistijd vanuit Eelde naar Groningen storingsgevoelig en langer dan nodig is. Door over de Hoofdweg te rijden wordt de reistijd korter en de dienstregeling en de aansluiting in De Punt richting Assen betrouwbaarder. Het wordt samen met de gemeente bekeken, doel is een kortere rijtijd maar een hogere frequentie.
     Dhr. de Vos verwacht dat gehandicapte reizigers dan overstappen op het veel duurdere WMO-vervoer. Dhr. van der Scheer, verwijst naar eerdere met het CP gedeelde ontwikkelschetsen waarin een Qlink 6 naar Eelde en een tak van lijn 9 van Martini Ziekenhuis(MZ) via Terborch naar Hoogkerk waren opgenomen. Eventueel een vervangend product zoeken voor Eelde-MZ of daarvoor een aparte buslijn inleggen of opvangen met WMO en of Hubtaxi?

Dhr. Rijploeg vraagt naar de plantermijn: Dat is plm anderhalf jaar. Inzetten Hubtaxi als alternatief voor OV heeft het CP meer gehoord, maar is 'meer hoop dan realiteit'. Het OVB werkt wel aan verbetering van het HT-product, want het moet wel een serieus alternatief worden, er is nu eenmaal niet overal een bushalte mogelijk. Dhr. Froon zegt dat WMO-vervoer het voor de samenleving als geheel wel duurder maakt en dat gebruikers te maken krijgen met kilometermaxima. Dhr. Rijploeg vat samen dat 'strekken' een gevoelig onderwerp is dat op veel plekken speelt, waarop we in de wg DR uitgebreider moeten ingaan. Vooralsnog zeggen we tegen strekken 'nee tenzij', of 'ja mits' en moeten die 'tenzij's' en 'mitsen' in voorstellen van het OVB heel duidelijk worden ingevuld.

- *Dhr. Rijploeg herinnert het OVB ook nog aan plannen om de lijn 9-bundel te ontwarren en een tangent te maken tussen Europapark en Martini-Ziekenhuis. Met de nieuwe elektrische bussen moet het mogelijk zijn de optimale route via de Helperbrink te realiseren. Het is belangrijk dit plan ook in de OV-visie Stad op te nemen en uit te werken. Deze tangent zou zeer welkom zijn om de congestie rond het Hoofdstation te verlichten, vooral in de komende jaren met alle BDSen. Dhr. Oedekerk denkt dat bewoners ook de omvang van de bus wel een bezwaar zullen vinden, maar vanuit het CP is er weinig begrip voor dit soort bezwaren.*
- Dhr. Rijploeg refereert aan een recent ongeluk tussen een bus op de Oosterhamrikbaan en een auto op de *Oliemuldersbrug*. De gemeente heeft ooit met de buurt afgesproken dat deze brug zou worden afgesloten voor auto's zodra garage van der Molen zou zijn verhuisd. Dat is al lang het geval, dus zou de gemeente dit alsnog willen doen, ter wille van de OV-veiligheid? Het OVB zegt toe de Oliemuldersbrug te zullen bespreken met de gemeente.

7. Qbuzz-zaken: Dit agendapunt is geschrapt ivm de hectiek van de eerste concessie-werkdag en daardoor de afwezigheid van Qbuzz-vertegenwoordigers.

8. OV-Stad-zaken worden toegelicht door dhr. Oedekerk:
   - Dhr van der Veen is positief over de '*Mobiliteitsvisie*'-brief die aan de Raad is gestuurd, maar nuanceert op pg 10 de opmerking dat 'de grootste groep reizigers 'frequentie belangrijker vindt dan loopafstand'. Dit lijkt op de discussie onder agendapunt 6. Het CP vindt het 'afstemmen van OV op de grootste groep' zeker niet het énig zaligmakend doel, ook afstemming op kleinere doelgroepen is nodig. Het moet een èn-èn benadering zijn. Dhr. Oedekerk wijst erop dat de gemeente toch wel aan strekken denkt op wijk-hoofdstraten, bv in Selwerd, waar ook bewoners het mee eens lijken te kunnen zijn, als de buslijn tegelijk vaker gaat rijden.
     Dhr. van der Veen waarschuwt dat 'als de haarvaten niet goed werken, ook de hele bloedsomloop in gevaar komt en de patiënt moet worden gedotterd …', maar ja, weerlegt dhr. Oedekerk, de gemeente heeft beperkte middelen, dus strekken en concentreren en 'buurthubs' met voorzieningen inrichten is wel een doel.
     Dhr. Rijploeg pleit voor een samenhangend netwerk, waarin ook snelbussen de wijkbussen aanvullen.

Dhr. van der Veen zegt dat er bij knelpunten veel wordt verwacht van ‘hubs’, maar belangrijk is dat er voorzieningen bij worden gehaald en exploitanten, clubs en buurtorganisaties etc.
Dhr. Mol reageert dat een accountmanager bij het OVB zich full-time gaat richten op het realiseren van de hubs, en gaat ‘jagen op functies’, in de volle breedte van de OV-keten, van haarvaten tot snelle Intercity. Dhr. Oedekerk stuurt een link met nadere info hierover.

- Dhr. Heijne vraagt naar de *Kattenbrug*, er zijn bezwaren ingediend. Dhr. Oedekerk wijst op het besluit van de Raad, het afgeronde plan en de inpassing en de beschikbare financiën. De secretaris wijst op het ontbreken van een antwoord van de gemeente op de uitgebreide inspraakreactie van het CP, met veel interessante suggesties voor de inrichting van de Diepenring met bushaltes.
  Dhr. Rijploeg stelt voor om in februari een gesprek te organiseren met de gemeente.
  Dhr.Oedekerk zegt toe dat hij een reactie zal vragen aan de projectleider.

9. Het Verslag van het CP-Groningen van 5 november wordt goedgekeurd, waarbij wordt opgemerkt dat dhr. Oedekerk niet aanwezig was en dus ten onrechte werd geciteerd.

10. Rondvraag: Krijgt de chauffeur in de TURNN-app te zien of een reiziger ‘binnen’ is zodat ‘de bus mag vertrekken’? Dhr. Mol zegt dat het OVB nog niet tevreden is over de manier waarop de app multimodale adviezen geeft en legt uit dat het niet de bedoeling is om hubtaxi-ritten als reisoptie te vermelden tussen vertrekmomenten van regelmatig rijdende bussen of treinen. De HT moet alleen worden vermeld als reisoptie indien geen OV-reis binnen redelijke tijd of afstand beschikbaar is. Het OVB gaat hierover in overleg met de ontwikkelaars.

Sluiting plenaire vergadering

==========

11. Intern Overleg CP-Groningen:
    - Ieder wordt verzocht tot aan het overleg wg DR op 28/1 aantekeningen te maken van reiservaringen, goede en slechtere dingen die opvallen.
    - Tip: koop eens een Daldagkaart en maak een leuke dagtocht in de Kerstvakantie….
    - Mbt het Servicepunt Veendam wordt afgesproken dat de secretaris een brief aan de gemeente Veendam zal schrijven, en een persbericht zal laten uitgaan, in overleg met de leden Rijploeg, Dijkman, Dekker en ten Veen.